

SLR-ID – 1

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
History, Principles and Foundation of Physical Education and Olympic Movement

Day and Date : Thursday, 3-5-2018

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) **All questions are compulsory.**
 - 2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.**
 - 3) **The candidates should read original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternatives :

10

- 1) The law of exercises is also known as
 - a) Law of effect
 - b) Law of misuse
 - c) Law of use and disuse
 - d) Law of rest
- 2) Ancient olympic games were initiated in the year
 - a) 776 B.C.
 - b) 777 B.C.
 - c) 676 B.C.
 - d) 766 B.C.
- 3) _____ is the father of modern olympic game.
 - a) Baron Piere de Coubertin
 - b) Harry Crow Buck
 - c) Charles Coubertin
 - d) None of these
- 4) _____ olympics were gold medals first given to the winners.
 - a) 1928 Antwerp
 - b) 1908 London
 - c) 1900 Paris
 - d) 1896 Athens
- 5) Olympiad refers to
 - a) Olympics
 - b) Period between two olympics
 - c) Place in Greece
 - d) Olympic medal
- 6) _____ is known as the father of Naturalism.
 - a) Aristotle
 - b) Pavlov
 - c) Rousseau
 - d) Plato
- 7) _____ of the following is also called the cognitive learning.
 - a) Affective learning
 - b) Mental learning
 - c) Motor learning
 - d) None of these
- 8) _____ is known as the father of idealism.
 - a) Plato
 - b) Pavlov
 - c) Rousseau
 - d) Aristotle
- 9) The growth of females is more rapid than male in
 - a) 6-10 years
 - b) 13-19 years
 - c) 19-25 years
 - d) above 25 years
- 10) The highest award given to sports coaches in India is
 - a) Arjuna Award
 - b) Khel Ratna Award
 - c) Ati Vashisth Jyothi
 - d) Dronacharya Award

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. अचुक पर्याय निवडा :

10

- 1) सरावाचा नियम _____ म्हणून ओळखला जातो.
 अ) परिणामाचा नियम
 ब) चुकीच्या वापराचा नियम
 क) वापराचा व गैरवापराचा नियम
 ड) विश्रांतीचा नियम
- 2) प्राचीन ऑलम्पिक स्पर्धांची सुरवात _____ या वर्षी झाली.
 अ) 776 इ. स. पुर्व ब) 777 इ. स. पुर्व क) 676 इ. स. पुर्व ड) 766 इ. स. पुर्व
- 3) आधुनिक ऑलम्पिक जनक म्हणून _____ यांना ओळखतात.
 अ) बॅरन पिअरे डी क्युबरटिन ब) हॅरी क्रो बक
 क) चार्लस क्युबरटिन ड) वरीलपैकी नाही
- 4) _____ सालच्या व ठिकाणच्या ऑलम्पिक स्पर्धांच्या वेळी प्रथमच विजयी खेळाडुंना सुवर्णपदक दिले गेले.
 अ) 1928 अँटवर्प ब) 1908 लंडन क) 1900 पैरीस ड) 1896 अँथेन्स
- 5) ऑलम्पियाड या संज्ञेचा अर्थ _____ असा आहे.
 अ) ऑलम्पिक्स ब) दोन ऑलम्पिक मधील कालावधी
 क) ग्रीस मधील एक ठिकाण ड) ऑलम्पिक पदक
- 6) निसर्गवादाचा जनक म्हणून _____ नां ओळखले जाते.
 अ) अँरिस्टॉटल ब) पॅव्लॉव्ह क) रूसो ड) प्लेटो
- 7) बोधात्मक (संज्ञानात्मक) अध्ययनाला _____ म्हणून पण ओळखले जाते.
 अ) भावनिक अध्ययन ब) मानसिक अध्ययन
 क) कारक अध्ययन ड) वरीलपैकी नाही
- 8) _____ यांना कलावादाचा (Idealism) जनक म्हणून ओळखले जाते.
 अ) प्लेटो ब) पॅव्लॉव्ह क) रूसो ड) अँरिस्टॉटल
- 9) मुर्लीचीवाढ _____ वयात मूलांपेक्षा जास्त झपाट्याने झालेली दिसून येते.
 अ) ६-१० वर्षात ब) १३-१९ वर्षात
 क) १९-२५ वर्षात ड) २५ च्या पुढे
- 10) भारतामध्ये क्रीडा मार्गदर्शकाला _____ हा उच्चतम पुरस्कार दिला जातो.
 अ) अर्जुन पुरस्कार ब) खेलरत्न पुरस्कार
 क) अटि वशिष्ठ ज्योती ड) द्रोणाचार्या पुरस्कार

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
History, Principles and Foundation of Physical Education and
Olympic Movement

Day and Date : Thursday, 3-5-2018

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) **All questions are compulsory.**
 - 2) **The candidates should read original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**

- 1) Explain in detail aims and objectives of physical education.
- 2) Explain the importance of physical education in present era.

3. Answer the following questions (**any one**) : **15**

- 1) Explain in detail naturalism in physical education.
- 2) Explain in detail philosophical foundation in physical education.

4. Answer the following questions (**any one**) : **15**

- 1) Explain laws of learning in detail.
- 2) Explain in detail stages of growth and development.

5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**

- 1) Learning curve
- 2) Arjun award
- 3) Body types
- 4) Society and culture.

Set P

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय आणि उद्दिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) सद्य स्थितीत शारीरिक शिक्षणाचे महत्व स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) शारीरिक शिक्षणातील निसर्गवादाचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.
 - 2) शारीरिक शिक्षणातील तत्वज्ञान याबद्दल सविस्तर माहिती द्या ?
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) अध्ययनाचे नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) वाढ आणि विकासाच्या अवस्था सविस्तर स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- 1) अध्ययन वक्र
 - 2) अर्जुन पुरस्कार
 - 3) शरीर धारणेचे प्रकार
 - 4) समाज आणि संस्कृती
-

SLR-ID – 2

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Anatomy, Physiology, Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation

Day and Date : Saturday, 5-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper.**
3) **Neat diagram must be drawn where necessary.**
4) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the appropriate alternative of the following : **10**
- _____ megacycle second frequency is used in microwave diathermy instrument.
a) 240 b) 2450 c) 300 d) 247
 - Injuries of the elbow are more common in
a) Tennis b) Chess
c) Basketball d) All of these
 - Sports injuries occur due to
a) Lack of sports knowledge b) Improper sports training
c) Sports carelessness d) All of these
 - Hydrotherapy is given by using
a) Water b) Ice c) Wax d) None of these
 - Anabolic steroid affect directly
a) Brain b) Lungs c) Heart d) Muscle
 - _____ megacycle electric current is used in shortwave diathermy instrument.
a) 28 b) 27 c) 29 d) 30
 - _____ drugs leads to increase muscle mass strength and power.
a) Anabolic steroid b) Narcotics
c) Both a) and b) d) None of these
 - There are generally _____ types of massage.
a) Five b) Six c) Three d) Ten
 - First International Congress of Sports Medicine was held in year
a) 1970 b) 1972 c) 1984 d) 1985
 - Immediate treatment for sprain is
a) Ultrasound b) Hydrotherapy c) Cryotherapy d) Infrared

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील बहुपर्यायी प्रश्नातील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) मायक्रोव्हेव डायथर्मी ह्या उपकरणात अंदाजे _____ मेगासायकल्स सेकंद हा पुनरावृत्ति वापरला जातो.
 अ) २४० ब) २४५० क) ३०० ड) २४७
- २) _____ या खेळात कोणत्याच्या दुखापती नित्याने आढळतात.
 अ) टेनिस ब) चेस क) बास्केटबॉल ड) वरिल सर्व
- ३) खेळातील इजा व दुखापती _____ मुळे होतात.
 अ) खेळाच्या ज्ञानाचा अभाव ब) खेळाचे अयोग्य प्रशिक्षण
 क) खेळात निष्काळजीपणा ड) वरील सर्व
- ४) जलचिकित्सा _____ च्या साहाय्याने दिली जाते.
 अ) पाणी ब) बर्फ क) मेण ड) यापैकी नाही
- ५) अॅनाबोलिक स्टेरॉइड प्रत्यक्षपणे _____ वर परिणाम करतात.
 अ) मेंदू ब) फुफ्फुसे क) हृदय ड) स्नायू
- ६) शॉर्टव्हेव डायथर्मी ह्या उपकरणात अंदाजे _____ मेगासायकल्स हा विद्युत प्रवाह वापरला जातो.
 अ) २८ ब) २७ क) २९ ड) ३०
- ७) _____ हे मादकद्रव्य स्नायूअवरण, ताकद आणि शक्ती वाढवते.
 अ) अॅनाबॉलिक स्टेरॉइड ब) नारकोटेक्स
 क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- ८) सर्वसाधारणपणे मसाजचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) पाच ब) सहा क) तीन ड) दहा
- ९) पहिली जागतीक क्रीडा-वैधक परिषद _____ साली भरविण्यात आली.
 अ) १९७० ब) १९७२ क) १९८४ ड) १९८५
- १०) मुरगळणे या दुखापतीचा तातकाळ उपाय _____
 अ) अल्ट्रासाउंड ब) हायड्रोथेरेपी
 क) क्रायोथेरेपी ड) इन्फ्रारेड

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Anatomy, Physiology, Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation

Day and Date : Saturday, 5-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

- Instructions :** 1) **All** questions are **compulsory**.
2) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper.
3) **Neat** diagram must be drawn **where** necessary.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain hydrotherapy.
 - 2) Explain in detail the causes of sports injuries.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain the concept of sports medicine and comments on its importance in physical education.
 - 2) Explain effect of exercise on endocrine system.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain need and importance of physiotherapy.
 - 2) Explain need and importance of anatomy in physical education.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Explain effects of doping.
 - 2) Massage.
 - 3) First aid.
 - 4) Effect of exercise on muscular system.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) जलचिकित्सा सविस्तर स्पष्ट करा.
 - २) क्रीडा दुखापतीचे कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) क्रीडा वेधक शास्त्राची विचार धारा स्पष्ट करा व त्याचे शारीरिक शिक्षण संबंधीचे महत्व स्पष्ट करा.
 - २) व्यायामाचा नलिकाविरहीत ग्रंथीवर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) भौतिक उपचाराचे गरज व महत्व स्पष्ट करा.
 - २) शारीरिक शिक्षणा मध्ये शरीररचना शास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) मादकद्रव्यांचे परिणाम (डोपिंग).
 - २) मसाज (मर्दन)
 - ३) प्रथमोपचार.
 - ४) स्नायू संरचनावर व्यायामाचा होणारा परिणाम.

SLR-ID – 3

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018

PHYSICAL EDUCATION

Health Education and Environmental Studies (Paper – III)

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : I) **All questions are compulsory.**

II) *The candidates should read the original question in English.*

III) *Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- I) The water resource is
a) river b) lake c) well d) above all
- II) The smoke of autorickshaw is the effect of _____ pollution.
a) Noise b) Soil c) Air d) Water
- III) The birth of concept of environmental education through the social and national need started from
a) 2010 b) 1960 c) 1947 d) 1948
- IV) The intensity of noise is measured though _____ unit.
a) Litre b) Pound c) Decibel d) Above all
- V) There are _____ types of Natural resources.
a) Eight b) Two c) Ten d) Seven
- VI) The causing natural and human aspects of pollution is called
a) Global warming b) Pollutant
c) Aspect of pollution d) None of these
- VII) The biting of female Anopheline Mosquito causes _____ disease.
a) Malaria b) Cholera c) Tuberculosis d) None of these
- VIII) The wastage of electronic apparatus such as computer, mobile phone and other create
a) Mobile Wastage b) E Wastage
c) Y2K Wastage d) Above all

P.T.O.

- IX) The food resource is
 a) Sea b) River c) Plants d) None of these
- X) The aspect of balanced diet is
 a) Health record b) Protein c) First aid d) Above all

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

10

- I) पाण्याचा स्रोत _____ हा आहे.
 अ) नदी ब) तलाव क) विहीर ड) वरील सर्व
- II) अॅटोरिक्षाचा धूर _____ प्रदूषणाचा परिणाम आहे.
 अ) ध्वनि ब) भूमि क) हवा ड) पाणी
- III) पर्यावरण शिक्षण संकल्पनेचा उगम सामाजिक व राष्ट्रीय गरजेतून _____ साली सुरू झाला.
 अ) २०१० ब) १९६० क) १९४७ ड) १९४८
- IV) ध्वनीची तिब्रता _____ उपकरणाने मोजली जाते.
 अ) लिटर ब) पौंड क) डेसिबल ड) वरील सर्व
- V) नैसर्गिक साधन संपत्तीचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) आठ ब) दोन क) दहा ड) सात
- VI) प्रदूषणास कारणीभूत ठरणाऱ्या नैसर्गिक आणि मानव निर्मित घटकांना _____ असे म्हणतात.
 अ) जागतिक तापमानवाढ ब) प्रदूषके
 क) प्रदूषकाचे घटक ड) यापैकी नाही
- VII) अॅनोफिलिन डासाची मादी चावल्याने _____ रोगाची लक्षण होते.
 अ) हिवताप ब) पटकी क) क्षयरोग ड) यापैकी नाही
- VIII) संगणक, मोबाईल फोन व इतर इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांच्या निकामी होण्याने _____ होते.
 अ) मोबाईल कचरा ब) ई-कचरा क) Y2K कचरा ड) वरील सर्व
- IX) अन्नाचा स्रोत _____ हा आहे.
 अ) समुद्र ब) नदी क) वनस्पती ड) यापैकी नाही
- X) समतोल अहाराचा _____ हा घटक आहे.
 अ) आरोग्य नोंदी ब) प्रार्थने क) प्रथमोपचार ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Health Education and Environmental Studies (Paper – III)

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) **Figures to the right indicate full marks.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) What is the water pollution ? Explain the effect of water pollution.
 - II) Explain the food habits and indigestion.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Explain the role of Pollution Control Board in India.
 - II) Explain the personal health problem in school in India.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Explain the aims, objectives and principles of health education.
 - II) Write the detail information about communicable diseases.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Obesity.
 - II) Health Service in School.
 - III) Components of food.
 - IV) Principles of Health Education.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : १५
- I) जलप्रदूषण म्हणजे काय ? जलप्रदूषणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- II) अहाराच्या संवयी व अन्नाचे अपचन स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : १५
- I) भारतातील प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.
- II) भारतीय शाळेतील वैयक्तिक आरोग्य समस्या स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : १५
- I) आरोग्य शिक्षणाची ध्येय, उद्दिष्टे आणि तत्वे स्पष्ट करा.
- II) संसर्गजन्य रोगविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
५. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- I) स्थूलपणा.
- II) शाळेतील आरोग्यसेवा.
- III) अन्नाचे घटक.
- IV) आरोग्य शिक्षणाची तत्वे.
-

SLR-ID – 4

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper – IV : Marathi Methodology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) व्याकरण अध्यापनाचा उद्देश ——— हा आहे.
अ) शुद्ध भाषेचा सराव करून घेणे
ब) भाषा शिकण्यास मदत करणे
क) भाषेच्या संरचनेचे ज्ञान देणे
ड) वरील सर्व
- २) अध्यापनाचे ——— हे श्राव्य साधन आहे.
अ) फोटो
ब) रेडिओ
क) चित्र
ड) नकाशे
- ३) भाषा हे सामाजिक संप्रेषणाचे म्हणजे ——— साधन आहे.
अ) विचार आदानप्रदानाचे
ब) भावना आदानप्रदानाचे
क) अनुभव आदानप्रदानाचे
ड) वरील सर्व
- ४) एखदा घटक शिकवून झाल्यानंतर ——— दिला जातो.
अ) स्वाध्याय
ब) गृहपाठ
क) पाठांतर
ड) यापैकी नाही
- ५) गद्य अध्यापनाचा उद्देश ——— हा आहे.
अ) भावनेस आवाहन करणे
ब) बुद्धीस आवाहन करणे
क) भावजागृती करणे
ड) आशय धुसर व अस्पष्ट असणे

P.T.O.

- ६) ————— हे उदगामी पद्धतीचे सुत्र मानले जाते.
अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे
ब) अज्ञाताकडून ज्ञाताकडे
क) अ व ब
ड) यापैकी नाही
- ७) पुढिलपैकी ————— हे क्रमान्वीत अध्यापनाचे तत्व आहे.
अ) विद्यार्थ्यांची सक्रियता
ब) संगतीने प्रगती
क) ज्ञानाचे सुसंगत कण
ड) वरील सर्व
- ८) नाट्यातून शिक्षण देण्याचा प्रयत्न म्हणजे ————— होय.
अ) कथन
ब) कथाकथन
क) नाट्यीकरण
ड) स्पष्टीकरण
- ९) पाठ नियोजनावर ————— अवलंबून असते.
अ) घटक नियोजन
ब) वार्षिक नियोजन
क) घटक व वार्षिक नियोजन
ड) यापैकी नाही
- १०) अभ्यासक्रमाची मांडणी ————— अशी असावी.
अ) ज्ञाता कडून अज्ञाताकडे
ब) सोप्याकडून कठिणाकडे
क) मुर्ताकडून अमुर्ताकडे
ड) यापैकी नाही
-

SLR-ID – 4

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper – IV : Marathi Methodology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 60

Instruction : All questions are compulsory.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
१) भाषा शिक्षकाच्या गुणाची चर्चा सोदाहरणासहीत स्पष्ट करा.
२) गद्याचे अध्यापन स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
१) मराठी भाषेच्या अध्यापनामध्ये खालील दृक श्राव्य साधनाचा वापर अध्यापनासाठी कसा कराल ते सांगा.
अ) चित्रे ब) टिव्ही क) टेपरेकॉर्डर
२) माध्यमिक शाळेतील मराठी विषयाचे अध्ययन अध्यापनातील महत्व स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
१) मराठी अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगून कथन व प्रकल्प पद्धती स्पष्ट करा.
२) मराठी अध्यापनाची सर्वसामान्य उद्दीष्ट्ये स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
१) मराठीचा इंग्रजीशी सहसंबंध विशद करा.
२) घटक चाचणी विषयी माहिती लिहा.
३) मराठी अध्यापन तंत्रे स्पष्ट करा.
४) अभ्यासक्रमातील मराठीचे स्थान स्पष्ट करा.

Set P

SLR-ID – 5

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper – IV : Hindi Methodology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- सूचनाएँ :** 1) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य है । उसे पहले १५ मिनट में उत्तरपत्रिका के पृष्ठ ३ में लिखिए ।
2) सभी सवालों के जवाब लिखना अनिवार्य है ।

१. उचित पर्याय चुनिए ।

१०

- १) हस्तपुस्तिका का निर्माण _____ के लिए किया जाता है ।
अ) शिक्षक ब) विद्यार्थी क) मुख्याध्यापक ड) इनमें से नहीं
- २) ज्ञान से अज्ञान की ओर यह _____ है ।
अ) अध्यापन का प्रतिमान ब) अध्यापन का सूत्र
क) अध्यापन प्रणाली ड) मुहावरा
- ३) उपचारात्मक शिक्षा में _____ को अधिक महत्व दिया जाता है ।
अ) अनुशासन ब) मित्र क) सहानुभूती ड) इनमें से नहीं
- ४) समवाय के प्रमुख _____ प्रकार होते हैं ।
अ) ४ ब) ३ क) २ ड) ५
- ५) संभाषण प्रणाली को _____ के नामसे भी जाना जाता है ।
अ) नाट्य प्रणाली ब) प्रश्नोत्तर प्रणाली
क) गठन प्रणाली ड) स्वाभाविक प्रणाली
- ६) महाराष्ट्र में हिन्दी विषय को _____ रूप में स्थान है ।
अ) प्रथम भाषा ब) द्वितीय भाषा क) तृतीय भाषा ड) चतुर्थ भाषा
- ७) भुषण _____ काल के कवि थे ।
अ) आधुनिक काल ब) भक्ती काल क) रिती काल ड) आदी काल
- ८) ओ. एच. पी. के लिए _____ सॉफ्टवेअर लगता है ।
अ) पुस्तक ब) स्लाइड क) कॅसेट ड) पारदर्शी

P.T.O.

- ९) दैनिक पाठ नियोजन _____ कार्य के सफलता की कुंजी है ।
 अ) मुल्यांकन ब) अध्यापन क) नैतृत्व ड) इनमें से नहीं
- १०) प्रत्येक विषय की _____ अलग होती है ।
 अ) संरचना ब) रूपरेखा क) पद्धती ड) इनमें से नहीं
२. नीचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए । (कौनसाभी एक) : १५
 १) नीचे दिए गए हिन्दी साधन स्पष्ट कीजिए ।
 अ) चित्र ब) तक्ता क) रेडिओ
 २) हिन्दी का अन्य विषयों से अंतर्गत समवाय स्पष्ट कीजिए ।
३. नीचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए । (कौनसाभी एक) : १५
 १) हिन्दी शिक्षा के उद्देश स्पष्ट कीजिए ।
 २) हिन्दी अध्यापन के सूत्र स्पष्ट कीजिए ।
४. नीचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए । (कौनसाभी एक) : १५
 १) वाचन के प्रकार बताकर मौन वाचन स्पष्ट कीजिए ।
 २) हिन्दी शिक्षक की पात्रता तथा आवश्यक गुणों की चर्चा कीजिए ।
५. नीचे दिए गए सवालों के जवाब निम्न में लिखिए । (कौनसाभी तीन) : १५
 १) गद्य का अध्यापन स्पष्ट कीजिए ।
 २) व्याकरण अध्यापन स्पष्ट कीजिए ।
 ३) स्वाभाविक प्रणाली स्पष्ट कीजिए ।
 ४) हिन्दी शिक्षक संघटना का योगदान स्पष्ट कीजिए ।
-

SLR-ID – 6

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper No. – IV
Methods of Teaching School Subject – English Method

Day and Date : Saturday, 12-5-2018

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Drilling helps the student _____
a) To improve pronunciation
b) To lay proper stress on syllables
c) To grasp the basic structure of the sentence
d) Above all
- 2) English is the second language in _____
a) Canada
b) Australia
c) India
d) South Africa
- 3) Inductive grammar is taught in _____
a) Translation Method
b) Grammar Method
c) Direct Method
d) Dr. West's New Method

P.T.O.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper No. – IV
Methods of Teaching School Subject – English Method

Day and Date : Saturday, 12-5-2018

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

N.B. : All questions are compulsory.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) What is the Unit Test ? Explain the steps of construction test.
 - 2) Explain nature of English language.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain the devices and techniques of teaching English.
 - 2) What are the aims and objectives of teaching English as a second language ?
4. Answer the following question : **15**
- 1) Explain in detail audio teaching aids and instructional materials for teaching English.
5. Answer the following questions (**any three**) : **15**
- 1) Correlation of English within the subject.
 - 2) Concept of learning experiences.
 - 3) Programmes of English Teachers Association.
 - 4) Merits of eclectic method.
-

SLR-ID – 7

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
History Methodology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original questions in English**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in answer book on page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) The father of project method is _____
a) Kilpatric b) Plato c) John Deway d) Stevenson
- ii) Museum includes _____
a) Pictures b) Coins c) Weapons d) All above
- iii) While teaching history subject, it is co-related with _____ subject.
a) Geography b) Language
c) Standard of living d) All above
- iv) History records _____ events.
a) Future b) Present c) Past d) Above all
- v) Student makes historical models and aids is the specification of _____ objective.
a) Skill b) Interest
c) Understanding d) None of the above
- vi) Evaluation is a _____ process.
a) Purposeful b) Continuous c) Systematic d) Above all
- vii) Professional characteristic of a history subject teacher is _____
a) In service training b) Selection of proper teaching method
c) Training d) Above all
- viii) Motion picture is a _____ aid.
a) Audio b) Visual c) Audio-visual d) Above all

P.T.O.

- ix) The father of history is _____
 a) John Deway b) Plato c) Herodotus d) None of these
- x) Co-curricular activities for history subject is _____
 a) Excursion b) Debates competition
 c) History club d) Above all

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) प्रकल्प पद्धतीचा जनक _____ यांना म्हटले जाते.
 अ) क्लिपेट्रिक ब) प्लेटो क) जॉन ड्युई ड) स्टीव्हन्सन
- ii) वस्तुसंग्रहालयात _____ चा समावेश होतो.
 अ) चित्रे ब) नाणी क) शस्त्रे ड) वरील सर्व
- iii) इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना _____ विषयाशी सहसंबंध जोडला जातो.
 अ) भूगोल ब) भाषा क) राहणीमान ड) वरील सर्व
- iv) इतिहासात _____ घटनांची नोंद असते.
 अ) भविष्यकालीन ब) वर्तमानकालीन क) भूतकालीन ड) वरील सर्व
- v) विद्यार्थी ऐतिहासिक साधने व प्रतिकृती तयार करतो हे _____ या उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण आहे.
 अ) कौशल्य ब) अभिरुची क) आकलन ड) यापैकी नाही
- vi) मूल्यमापन ही _____ प्रक्रिया आहे.
 अ) हेतूपूर्ण ब) अखंड क) पद्धतशीर ड) वरील सर्व
- vii) इतिहास विषय शिक्षकाचे _____ हे व्यावसायिक गुणवैशिष्ट्य आहे.
 अ) सेवांतर्गत प्रशिक्षण ब) योग्य अध्यापन पद्धतीची निवड
 क) प्रशिक्षण ड) वरील सर्व
- viii) चलचित्रपट हे _____ साधन आहे.
 अ) श्राव्य ब) दृक क) दृक-श्राव्य ड) वरील सर्व
- ix) इतिहासाचा जनक _____ यास म्हटले जाते.
 अ) जॉन ड्युई ब) प्लेटो क) हेरॉडॉटस् ड) यापैकी नाही
- x) इतिहास विषयासाठी _____ हे सहशालेय कार्यक्रम केले जातात.
 अ) सहल ब) वादविवाद स्पर्धा क) इतिहास मंडळ ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
History Methodology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) What are the qualities and qualification of history teacher ?
 - ii) Explain the maxims of teaching history.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the place and importance of history in the school curriculum and human life.
 - ii) Explain the aims, objectives and importance of teaching history at secondary level of education.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Describe the various methods of teaching history and explain the narration method.
 - ii) State the importance of pictures, maps and charts in history teaching.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) History room.
 - ii) Scope of history.
 - iii) Importance of museum.
 - iv) Achievement test.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- इतिहास शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये व पात्रता काय आहे ?
 - इतिहास अध्यापनाची सूत्रे स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- शालेय अभ्यासक्रम आणि मानवी जीवनातील इतिहासाचे स्थान आणि महत्त्व विशद करा.
 - माध्यमिक स्तरावरील शिक्षणात इतिहास अध्यापनाचे ध्येय, उद्दिष्ट्ये व महत्त्व स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- इतिहास अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगून कथन ही पद्धती स्पष्ट करा.
 - इतिहास अध्यापनात चित्रे, नकाशे आणि तक्ते यांचे महत्त्व सांगा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : **15**
- इतिहास खोली.
 - इतिहासाची व्याप्ती.
 - वस्तुसंग्रहालयाचे महत्त्व.
 - संपादन चाचणी.

SLR-ID – 8

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Methods of Teaching School Subject – Geography Methodology

Day and Date : Saturday, 12-05-2018

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- Instructions :**
- Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.*
 - All questions are **compulsory**.*
 - The candidates should read the **original** question in **English**.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternative :

10

- There are _____ types of learning experiences.
a) two b) three c) four d) five
- Main types of Geography grammar are
a) five b) two c) three d) four
- The evaluation technique firstly originated in
a) Canada b) Japan c) America d) India
- We can know the nature of Earth by
a) Map b) Atlas c) Chart d) Globe
- A design similar to original thing means
a) model b) radio c) tape-recorder d) board
- Curriculum means to achieve _____ by using all types experiences in school.
a) Educational aim b) Student relation
c) Knowledge d) None of these
- There are _____ regional divisions of India.
a) two b) three c) four d) five
- To complete process of an action by naturally is called
a) Essay b) Project c) Thesis d) None of these
- Question-answer method is also called as
a) Herbert b) Plato c) Herberon d) Socrates
- An important tool made for school students to study is called
a) Outlines b) Book c) Textbook d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा.

10

- i) अध्ययन अनुभवाचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच
- ii) भूगोल व्याकरणाचे प्रमुख _____ प्रकार पडतात.
 अ) पाच ब) दोन क) तीन ड) चार
- iii) मूल्यमापन तंत्राचा उदय प्रथम _____ देशात झाला.
 अ) कॅनडा ब) जापान क) अमेरीका ड) भारत
- iv) पृथ्वीचे स्वरूप समजण्यासाठी _____ चा वापर करतात.
 अ) नकाशा ब) नकाशासंग्रह क) तक्ता ड) पृथ्वीगोल
- v) मुळ हुबेहुब आकृती म्हणजे _____ होय.
 अ) प्रतिकृती ब) रेडिओ क) ध्वनिमुद्रक ड) फळा
- vi) अभ्यासक्रम म्हणजे _____ साध्य करण्यासाठी शाळेत उपयोगात आणलेले सर्व प्रकारचे अनुभव होय.
 अ) शैक्षणिक ध्येय ब) विद्यार्थी सहसंबंध
 क) ज्ञान ड) यापैकी नाही
- vii) भारतात _____ प्रादेशिक विभाग पडतात.
 अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच
- viii) एखादी कृती नैसर्गिकरित्या पूर्ण करण्याची प्रक्रिया म्हणजे _____ होय.
 अ) निबंध ब) प्रकल्प क) प्रबंध ड) यापैकी नाही
- ix) प्रश्नोत्तर पद्धतीस _____ पद्धत असेही म्हणतात.
 अ) हर्बर्ट ब) प्लेटो क) हर्बर्सन् ड) सॉक्रेटिस्
- x) शाळेतील मुलांना अभ्यासासाठी तयार केलेले _____ हे महत्वाचे साधन आहे.
 अ) आराखडे ब) पुस्तक क) पाठ्यपुस्तक ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

Set

P

**B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Methods of Teaching School Subject – Geography Methodology**

Day and Date : Saturday, 12-05-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Which qualities essential to become a good teacher of Geography ?
 - ii) What is meant by objective question ? Explain the merits and demerits of objective question with example.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the importance of Geography in school curriculum.
 - ii) Explain the meaning and scope of Geography.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) What is observation method of teaching Geography ? Explain the advantages of observation method.
 - ii) Explain the journey method of teaching Geography.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Grammar of Geography.
 - ii) Use of Globe.
 - iii) Concept of evaluation.
 - iv) Explain the different types of test.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : **15**
- i) भूगोल विषयाचा चांगला शिक्षक होण्याकरिता त्याच्याकडे कोणत्या गुणविशेषाची गरज आहे ?
- ii) वस्तुनिष्ठ प्रश्न म्हणजे काय ? वस्तुनिष्ठ प्रश्नाचे फायदे व मर्यादा सोदाहरण सह स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : **15**
- i) भूगोल विषयाचे शालेय अभ्यासक्रमातील महत्व स्पष्ट करा.
- ii) भूगोलाचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- i) भूगोल अध्यापनाची निरीक्षण पद्धती म्हणजे काय सांगून निरीक्षण पद्धतीचे फायदे स्पष्ट करा.
- ii) भूगोल अध्यापनाची प्रवास पद्धती स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा (कोणतेही तीन). **15**
- i) भूगोलाचे व्याकरण.
- ii) पृथ्वीगोलाचे उपयोग.
- iii) मूल्यमापनाची संकल्पना.
- iv) चाचणीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
-

SLR-ID – 9

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Economics Method (Paper – IV)

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first fifteen minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory**.
iii) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to **read the English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) According to Economics _____ technique is very useful.
a) Observation b) Explanation c) Lecture d) Demonstration
- ii) Film, Television, Film strip comes under _____ aids.
a) Audio b) Video c) Audio-Video d) None of these
- iii) _____ techniques of teaching are very old.
a) Questioning b) Seminar c) Observation d) None of these
- iv) Asking question is the _____ of teaching.
a) Soul b) Core c) Aim d) Objectives
- v) The method going from specific to general is _____.
a) Deductive b) Inductive c) Problem solving d) Project
- vi) Project method is based on _____ principle.
a) Dewey b) Killpatric c) Stivenson d) None of these
- vii) _____ should be developed from students like and needs.
a) Project b) Concept c) Equipment d) None of these
- viii) _____ is the author of Book "The Economics of Welfare".
a) Prof. C. E. M. Johade b) Prof. Pigou
c) A. C. Bianing d) None of these
- ix) _____ is the inventor of Economics.
a) Adam Smith b) Marshall c) Robbins d) None of these
- x) The object of education is not only giving knowledge, but also the development of student's self confidence and _____.
a) Action b) Attitude c) Speed d) Strength

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) अर्थशास्त्राच्या दृष्टिने _____ तंत्र अत्यंत उपयुक्त आहे.
 अ) निरीक्षण ब) स्पष्टीकरण क) कथन ड) प्रात्यक्षिक
- ii) चित्रपट, टेलीव्हिजन, फिल्मस्ट्रीप हे _____ साधनामध्ये मोडते.
 अ) दृक् ब) श्राव्य क) दृक्-श्राव्य ड) यापैकी नाही
- iii) अध्यापनाचे _____ तंत्र फार जुने आहे.
 अ) प्रश्नोत्तर ब) सेमीनार क) निरीक्षण ड) यापैकी नाही
- iv) प्रश्न विचारणे हा अध्यापनाचा _____ आहे.
 अ) आत्मा ब) गाभा क) हेतु ड) उद्देश
- v) विशिष्टा कडून सामान्याकडे जाणारी पद्धत म्हणजे _____
 अ) उद्गामी ब) अवगामी क) समस्यानिवारण ड) प्रकल्प
- vi) प्रकल्प पद्धत ही _____ यांच्या तत्त्वज्ञानावर आधारीत आहे.
 अ) ड्यूई ब) किलपॅट्रीक क) स्टीव्हनसन ड) यापैकी नाही
- vii) _____ विद्यार्थ्यांच्या गरजा व आवड यातून निर्माण झालेला असावा.
 अ) प्रकल्प ब) संकल्पना क) साधन ड) यापैकी नाही
- viii) “ द इकोनॉमिक्स ऑफ वेल्फेयर ” या पुस्तकाचे लेखक _____ हे आहेत.
 अ) प्रो. सी. ई. एम. जोहडे ब) प्रो. पिगु
 क) ए. सी. बयानिंग ड) यापैकी नाही
- ix) अर्थशास्त्राचे जनक _____
 अ) अँडम स्मिथ ब) मार्शल क) रॉबीन्स ड) यापैकी नाही
- x) शिक्षणाचे उद्दिष्ट केवळ ज्ञान देणे नसून विद्यार्थ्यांच्या मनशक्तीचा आणि _____ चा विकास करणे होय.
 अ) कृती ब) प्रवृत्ती क) गती ड) ताकद

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Economics Method (Paper – IV)

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) What do you mean by economics ? Describe its meaning, concepts and scope.
 - ii) Explain the aims and objectives of teaching economics of secondary school level.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) What are the qualities and qualification of Economic teacher ?
 - ii) Describe the characteristics of a good text book and give a critical analysis of prescribed Text books in Economics.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) What are the different method of teaching economics and explain survey method ?
 - ii) How the teaching experience will make the teaching of economics more effective in Secondary School ?
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Lecture method
 - ii) Problem solving method
 - iii) Business economics
 - iv) Techniques in Economics.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- अर्थशास्त्र म्हणजे काय ते सांगून अर्थशास्त्राचा अर्थ, संकल्पना व व्याप्तीचे वर्णन करा.
 - माध्यमिक शालेय स्तरावर अर्थशास्त्र अध्यापनाची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- अर्थशास्त्र शिक्षकाच्या अंगी कोणते गुण असावेत तसेच त्याची अर्हता सविस्तर लिहा.
 - अर्थशास्त्राच्या चंगल्या पाठ्यपुस्तकाचे गुणवैशिष्ट्यासह वर्णन करा आणि अर्थशास्त्र या आधिकृत पाठ्यपुस्तकाचे टीकात्मक पृथकरण करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- अर्थशास्त्र अध्यापनाच्या विविध पद्धति सांगून सव्हे मेथड स्पष्ट करा.
 - माध्यमिक शाळेत अर्थशास्त्राचे अध्यापन अधिक परिणामकारक होण्यासाठी तुम्ही कोणते अनुभव द्याल ?
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- व्याख्यान पद्धती
 - समस्या निवारण पद्धती
 - व्यावसायिक अर्थशास्त्र
 - अर्थशास्त्रातील तंत्रे.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Methodology of School Subject Science Method

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to right indicate full marks.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) State the importance of science fair and explain how will you organise science fair in your school.
 - 2) Explain the qualities of good textbook of science.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) What are the qualities of science teacher ? Explain.
 - 2) Describe the simplest but convenient science laboratory that you would have in ordinary school for teaching general science.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail supervised study in science.
 - 2) Explain correlation of science with other subject.
5. Answer the following question (**any three**) : **15**
- 1) Aims of teaching science
 - 2) Teaching of chemistry
 - 3) Remedial teaching
 - 4) Heuristic method.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) विज्ञान जत्राचे महत्व सांगून विज्ञान जत्रेचे आयोजन तुमच्या शाळेत कसे कराल ते सांगा ?
 - २) विज्ञानाच्या चांगल्या क्रमिक पुस्तकांचे गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) शास्त्र शिक्षकांच्या अंगी कोणकोणते गुणविशेष असावेत स्पष्ट करा ?
 - २) सर्व सामान्य शाळे मध्ये सामान्य विज्ञान शिकविण्यासाठीच्या साध्या व सोडस्कर विज्ञान प्रयोग शाळेचे वर्णन करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) शास्त्रातील पर्यवेक्षणात्मक अभ्यास सविस्तर स्पष्ट करा.
 - २) शास्त्राचा इतर विषयाशी सहसंबंध सविस्तर स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) शास्त्र अध्यापनातील ध्येय.
 - २) रसायनशास्त्राचे अध्यापन.
 - ३) उपचारात्मक अध्यापन.
 - ४) स्वयंशोधन पद्धत.

SLR-ID – 13

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Methods of Teaching School Subject – Mathematics Methodology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions** : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original in English.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : १५ Minutes

Marks : १०

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Teaching and learning is a _____ process.
a) One way b) Two ways c) Only students d) Only teacher
- 2) Film strip is _____ aid.
a) Projective b) Non projective c) a) and b) d) None of these
- 3) To develop professional growth of mathematics _____ is necessary.
a) Workshop b) Seminar c) Both a) and b) d) None of these
- 4) The first step of planning is _____ planning.
a) Unit b) Lesson c) Annual d) None of these
- 5) The quantitative technique of evaluation technique is
a) Examination b) Self observation c) Psychomotor d) Above all
- 6) A store of experience under control of school for a student is
a) Evaluation b) Curriculum c) Teaching d) None of these
- 7) Revision of previous knowledge is its
a) Introduction b) Statement of aim
c) Presentation d) None of these
- 8) _____ means to make relationship of one subject to another its teaching.
a) Correlation b) Concentric c) Unit d) None of these
- 9) Student utilizes his learnt knowledge in daily transaction this is example of
a) Interest b) Understanding c) Application d) None of these
- 10) The test who detect the weak and strong point of a student is called _____ test.
a) Achievement b) Diagnostic c) a) and b) d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा.

१०

- १) अध्ययन-अध्यापन हि _____ प्रक्रिया आहे.
 अ) एक केंद्री ब) द्विकेंद्री क) फक्त विद्यार्थी ड) फक्त शिक्षक
- २) फिल्म स्ट्रिप हे _____ साधन आहे.
 अ) प्रक्षेपित ब) अप्रक्षेपित क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- ३) गणित शिक्षकाच्या व्यवसायिक विकासासाठी _____ आवश्यक आहे.
 अ) कृतीसत्र ब) परिसंवाद
 क) अ) आणि ब) दोन्ही ड) यापैकी नाही
- ४) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे _____ नियोजन होय.
 अ) घटक ब) पाठ क) वार्षिक ड) यापैकी नाही
- ५) मूल्यमापन तंत्रापैकी _____ हे संख्यात्मक तंत्र आहे.
 अ) परीक्षा ब) आत्मनिरीक्षण क) साइकॉमोटर ड) वरील सर्व
- ६) शाळेच्या नियंत्रणाखाली शिकणाऱ्याला प्राप्त होणाऱ्या सर्व अनुभवाचा साठा म्हणजे
 अ) मूल्यमापन ब) अभ्यासक्रम क) अध्यापन ड) यापैकी नाही
- ७) घेणाऱ्या पाठासंबंधीत पूर्वज्ञान जागृत करण्यासाठी _____ केले जाते.
 अ) प्रस्तावना ब) हेतूकथन क) विषय प्रतिपादन ड) यापैकी नाही
- ८) एक विषय शिकविताना दुसऱ्या विषयाशी आवश्यक तेथे संबंध घालणे म्हणजे _____ होय.
 अ) सहसंबंध ब) समकेंद्र क) घटक ड) यापैकी नाही
- ९) विद्यार्थी दैनंदिन जीवनात शिकलेल्या ज्ञानाचा वापर करतात हे _____ उदाहरण आहे.
 अ) अभिरुची ब) आकलन क) उपयोजन ड) यापैकी नाही
- १०) विद्यार्थीत असलेल्या दोषांचा शोध घेण्यासाठी ज्या चाचण्या वापरतात त्यांना _____ चाचणी म्हणतात.
 अ) संपादन ब) नैदानिक
 क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Methods of Teaching School Subject – Mathematics Methodology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*

2) *Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original in **English**.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain the nature and scope of mathematics.
 - 2) List the method of teaching mathematics and explain in detail inductive method of teaching mathematics.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Give the minimum educational qualification of mathematics teacher. Explain in detail the qualities of mathematics teacher.
 - 2) Explain Audio-visual aids in teaching mathematics.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) What is correlation ? Explain correlation with mathematics and other school subject.
 - 2) Explain characteristics feature of mathematics textbook.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Types of test evaluation.
 - 2) Mathematics club.
 - 3) Diagnostic test.
 - 4) Mathematics room.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) गणिताची स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
 - २) गणित अध्यापन पद्धतींची यादी करा आणि उद्गामी अध्यापन पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) गणित शिक्षकासाठी आवश्यक असणारी किमान शैक्षणिक पात्रता सांगून त्याच्या अंगी असणाऱ्या आवश्यक गुणांची सविस्तर चर्चा करा.
 - २) गणित अध्यापनातील दृकश्राव्य साधन स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) सहसंबंध म्हणजे काय ? गणिताचा इतर विषयाशी असणारा सहसंबंध स्पष्ट करा.
 - २) गणिताच्या चांगल्या पाठ्य पुस्तकाची गुण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) कसोटींच्या मूल्यमापनाचे प्रकार.
 - २) गणित मंडळ.
 - ३) नैदानिक कसोटी
 - ४) गणित खोली.
-

SLR-ID – 14

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Yoga Education

Day and Date : Friday, 4-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
iii) **The candidates should read the original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) The Sanskrit word yoga is made from the
a) compound b) creation c) yuja d) none of these
- ii) The mixture of Jivatma and Pramatma means
a) Tact b) Failure c) Style d) Yoga
- iii) There are _____ formulas in Ashtang yog of Mahamuni Patanjali.
a) 180 b) 190 c) 175 d) 195
- iv) Pranayam is the _____ step in Ashtang yog.
a) Fourth b) Fifth c) Sixth d) None of these
- v) The process of keeping static in sight on a specific thing means
a) Tratak b) Drushti c) Intelligence d) Japa
- vi) _____ type of creating coolness in the body.
a) Shitali b) Bhramari c) Bhastrika d) Ujjai
- vii) The body posture for stabilizing body and mind means
a) Stability b) Active c) Asanas d) Pleasure
- viii) Navali is useful exercise for _____ muscle.
a) Back b) Stomach c) Leg d) Brain
- ix) In _____ Swami Kaivalyanand established the Kaivalyadham.
a) 1924 b) 1948 c) 1947 d) 1934
- x) Lord Shri Krishna and Arjun are related to
a) Hatyog b) Karmyog c) Japyog d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) योग हा शब्द संस्कृत भाषेतील _____ या धातूपासून बनला आहे.
 अ) संयोग ब) निर्माती क) युज ड) यापैकी नाही
- ii) जीवात्मा आणि परमात्मा यांचा संयोग म्हणजे _____ होय.
 अ) युक्ती ब) अपयश क) शैली ड) योग
- iii) महामुनी पतंजलीच्या अष्टांग योगात _____ सूत्रे आहेत.
 अ) १८० ब) १९० क) १७५ ड) १९५
- iv) अष्टांगयोगात प्राणायाम ही _____ पायरी आहे.
 अ) चौथी ब) पाचवी क) सहावी ड) यापैकी नाही
- v) एखाद्या विशिष्ट वस्तूवर नजर स्थिर ठेवण्याच्या क्रीयेला _____ म्हणतात.
 अ) त्राटक ब) दृष्टी क) बुद्धी ड) जप
- vi) शरीरात थंडावा निर्माण करणारा प्रकार म्हणजे _____
 अ) शितली ब) भ्रामरी क) भस्त्रीका ड) उज्जायी
- vii) शरीर व मनाच्या स्थिरीकरणासाठी केलेली शरीराची विशिष्ट स्थिती म्हणजे _____ होय.
 अ) स्थिरता ब) क्रियाशिलता क) आसन ड) आनंद
- viii) नौली हा _____ साठी उपयुक्त व्यायाम आहे.
 अ) पाठीसाठी ब) पोटासाठी क) पायासाठी ड) मेंदूसाठी
- ix) _____ साली स्वामी कैवल्यानंद यांनी कैवल्याधामची स्थापन केली.
 अ) १९२४ ब) १९४८ क) १९४७ ड) १९३४
- x) श्रीकृष्ण आणि अर्जुन हे _____ सी संबंधित आहेत.
 अ) हठयोग ब) कर्मयोग क) जपयोग ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Yoga Education

Day and Date : Friday, 4-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instruction : All questions are compulsory.

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) What is meant by Bandh and Mudra ? Explain the type of Bandha and Mudra.
 - ii) Which are the different school of yoga ? Explain any two of them.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Give the list of Astangyog. Explain the Asanas and Pranayam.
 - ii) Define the yoga and explain the need and importance of yoga in sports.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Write in detail of Shuddhi Kriyas.
 - ii) Write the difference between yogic exercise and physical exercise.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Yoga competition.
 - ii) Yogic diet.
 - iii) Yoga for women.
 - iv) Stress and meditation.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- i) बंध आणि मुद्राचा अर्थ सांगून बंध आणि मुद्राचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - ii) योगाचे विविध संप्रदाय कोणते ? त्यापैकी दोनचे स्पष्टीकरण द्या.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- i) अष्टांग योगाच्या पायऱ्या लिहा व त्यापैकी आसन आणि प्राणायाम स्पष्ट करा.
 - ii) योगाची व्याख्या लिहून खेळामध्ये योगाचे गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- i) शुद्धी क्रीया सविस्तर लिहा.
 - ii) योगीक व्यायाम आणि शारीरिक व्यायामातील फरक लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- i) योगा स्पर्धा.
 - ii) योगीक अहार.
 - iii) स्त्रीयांसाठी योगा.
 - iv) ताण आणि ध्यान.
-

SLR-ID – 15

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

B.P.Ed (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Educational Technology and Methods of Teaching in Phy. Education

Day and Date : Monday, 7-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Total Marks : 70

- N.B. :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
 - 2) **All** questions are **compulsory**.
 - 3) The candidates should **read** original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) The use of particular method of teaching depends upon _____
 - a) Skill of the teacher
 - b) Sex of the teacher
 - c) Age of the teacher
 - d) None of these
- 2) While showing demonstration, student have to stand in _____ position.
 - a) Skill
 - b) Easy
 - c) Attention
 - d) None of these
- 3) Commands are _____ types.
 - a) One
 - b) Two
 - c) Three
 - d) Four
- 4) Tape recorder is _____ aid.
 - a) Visual
 - b) Audio-visual
 - c) Audio
 - d) None of these
- 5) Micro-teaching was initiated in the year _____
 - a) 1963
 - b) 1967
 - c) 1990
 - d) 1965
- 6) While teaching, to get attention of students _____ are necessary.
 - a) Picture
 - b) Recreation
 - c) Teaching aids
 - d) None of these
- 7) In specific lesson plan of physical education, _____ time is given for teaching part.
 - a) 5 min. to 7 min.
 - b) 8 min. to 10 min.
 - c) 10 min. to 15 min.
 - d) 2 min. to 5 min.

P.T.O.

- 8) In micro-teaching of physical education, there are _____ major steps involved.
 a) Five b) Four c) Three d) Six
- 9) _____ of the following is not a principle of lesson planning.
 a) Age and sex b) Progression
 c) Warming up d) Teacher experience
- 10) Free hand activity generally done in group is called _____
 a) Plyometrics b) Calisthenics
 c) Drill and marching d) Weight training

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- 1) विशिष्ट अध्यापन पद्धतीचा वापर _____ वर अवलंबून असतो.
 अ) शिक्षकाचे कौशल्य ब) शिक्षकाचे लिंग क) शिक्षकाचे वय ड) यापैकी नाही
- 2) प्रात्यक्षिक दाखवताना विद्यार्थी _____ अवस्थेत उभे असावेत.
 अ) कौशल्य ब) आराम से क) सावधान ड) यापैकी नाही
- 3) आदेशाचे _____ प्रकार आहेत.
 अ) एक ब) दोन क) तीन ड) चार
- 4) टेप रेकॉर्डर हे _____ साधन आहे.
 अ) दृक ब) दृक-श्राव्य क) श्राव्य ड) यापैकी नाही
- 5) सूक्ष्म-अध्यापनाची सुरवात _____ साली झाली.
 अ) १९६३ ब) १९६७ क) १९९० ड) १९६५
- 6) शिकवताना विद्यार्थ्यांचे लक्ष वेधून घेण्यासाठी _____ ची आवश्यकता असते.
 अ) चित्र ब) मनोरंजन क) शैक्षणिक साधन ड) यापैकी नाही
- 7) शारीरिक शिक्षणातील विशेष पाठ नियोजनेत शिकविण्याच्या भागाला _____ वेळ निर्धारित केलेला असतो.
 अ) ५ मि. ते ७ मि. ब) ८ मि. ते १० मि.
 क) १० मि. ते १५ मि. ड) २ मि. ते ५ मि.
- 8) शारीरिक शिक्षणातील सूक्ष्म-अध्यापनात प्रमुख _____ पायऱ्या असतात.
 अ) पाच ब) चार क) तीन ड) सहा
- 9) खालीलपैकी पाठ नियोजनाचे _____ हे तत्त्व नाही.
 अ) वय आणि लिंग ब) वाढ
 क) प्रास्तविक हालचाल ड) शिक्षकाचा अनुभव
- 10) सामान्यपणे समूहात केल्या जाणाऱ्या मुक्त हस्त कवायतीस _____ असे म्हणतात.
 अ) प्लायोमेट्रिक्स ब) कॅलिस्थेनिक्स
 क) कवायत आणि संचलन ड) वेट ट्रेनिंग

Seat No.	
-----------------	--

B.P.Ed (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018

PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)

Educational Technology and Methods of Teaching in Phy. Education

Day and Date : Monday, 7-5-2018

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) What is demonstration method ? Explain its merits and demerits.
 - 2) Explain about personal and technical preparation in physical education.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail the steps of specific lesson plan of physical education.
 - 2) Explain in detail the steps of general lesson plan of physical education.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain use of audio-visual aids in physical education.
 - 2) Write meaning of teaching aid and explain its importance in teaching physical education.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Project method.
 - 2) Define educational technology.
 - 3) Steps of micro-teaching in physical education.
 - 4) Formal and informal education.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) प्रात्यक्षिक पद्धती म्हणजे काय ? त्याचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
 - 2) शारीरिक शिक्षणाची वैयक्तिक आणि तांत्रिक तयारी स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) शारीरिक शिक्षणाच्या विशेष पाठ नियोजनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
 - 2) शारीरिक शिक्षणाच्या सामान्य पाठ नियोजनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) दृक-श्राव्य साधनांचा शारीरिक शिक्षणात उपयोग स्पष्ट करा.
 - 2) शैक्षणिक साहित्य म्हणजे काय ते सांगून शारीरिक शिक्षण अध्यापनात त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- 1) प्रकल्प पद्धत.
 - 2) शैक्षणिक तंत्रज्ञानाची व्याख्या लिहा.
 - 3) शारीरिक शिक्षणातील सूक्ष्म-अध्यापनाच्या पायऱ्या.
 - 4) औपचारिक व अनौपचारिक शिक्षण.
-

SLR-ID – 16

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Organization, Administration and Sports Management

Day and Date : Friday, 11-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**
iii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) The medical examination of school students is done through _____
a) Physical Education Teacher b) Head Master
c) Medical Officer d) Peon
- ii) The type of sports tournament planning is _____
a) Extramural b) Intramural c) a and b d) None of these
- iii) Formula for League System Tournament is _____
a) $\frac{N(N+1)}{2}$ b) $N-1$ c) $\frac{N(1-N)}{2}$ d) $\frac{N(N-1)}{2}$
- iv) While conducting Physical Education programme important sports facility is _____
a) Playground b) Swimming pool
c) Gymnasium d) All the above
- v) _____ is essential records in school.
a) Medical examination records b) Physical efficiency records
c) Sports equipment record d) All the above
- vi) University Intercollegiate Sports Tournament are organized under the Chairman of _____
a) Vice Chancellor b) University Director of Sports
c) Director of Physical Education d) Principal
- vii) The Secretary of All India Inter University Sports tournament is _____
a) Principal
b) Vice Chancellor
c) University Director of Phy. Edu. and Sports
d) Above all
- viii) If twenty-two teams participating in knock-out tournament then total byes are _____
a) 9 b) 10 c) 11 d) 12

P.T.O.

- ix) Organization of district tournament is held under _____
 a) Collector b) District Sports Officer
 c) District Judge d) Corporator
- x) The purification of water in swimming pool is through _____
 a) Filtration pumps b) Chlorine
 c) Vacuum cleaner d) Above all

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) शालेय विद्यार्थ्यांच्या वैद्यकिय तपासणी _____ च्या मार्फत केली जाते.
 अ) शारीरिक शिक्षण शिक्षक ब) मुख्याद्यापक
 क) वैद्यकिय अधिकारी ड) सेवक
- ii) क्रीडा स्पर्धा आयोजनाचा _____ हा एक प्रकार आहे.
 अ) बहिर्गत स्पर्धा ब) अंतरकुल स्पर्धा क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- iii) साखळी पद्धती स्पर्धे वेळी _____ सूत्र वापरतात.
 अ) $\frac{N(N+1)}{2}$ ब) $N-1$ क) $\frac{N(1-N)}{2}$ ड) $\frac{N(N-1)}{2}$
- iv) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रम राबविताना _____ क्रीडा सुविधा महत्वाची आहे.
 अ) क्रीडांगण ब) जलतरण तलाव क) व्यायामशाळा ड) वरील सर्व
- v) शाळेत _____ नोंदी आवश्यक आहेत.
 अ) आरोग्य तपासणी नोंदी ब) शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी
 क) क्रीडा साहित्य नोंदी ड) वरील सर्व
- vi) विद्यापीठ आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा _____ यांचे अध्यक्षते खाली पार पाडतात.
 अ) कुलगुरु ब) विद्यापीठ क्रीडा संचालक
 क) शारीरिक शिक्षण संचालक ड) प्राचार्य
- vii) अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेचा सचिव _____ असतो.
 अ) प्राचार्य
 ब) कुलगुरु
 क) विद्यापीठ संचालक, शारीरिक शिक्षण आणि क्रीडा
 ड) वरील सर्व
- viii) बाद पद्धती क्रीडा स्पर्धेमध्ये २२ (बावीस) संघ भाग घेतात तर एकूण बाईजू _____ होतील.
 अ) 9 ब) 10 क) 11 ड) 12
- ix) जिल्हा पातळीवरील क्रीडा स्पर्धा _____ अधिकारात होतात.
 अ) जिल्हाधिकारी ब) जिल्हा क्रीडाधिकारी
 क) जिल्हा न्यायाधीश ड) नगरसेवक
- x) जलतरण तलावातील पाणी शुद्ध करण्याकरिता _____ चा वापर करतात.
 अ) फिल्टरेशन पंप ब) क्लोरिन क) व्हॅक्युम क्लिनर ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Organization, Administration and Sports Management

Day and Date : Friday, 11-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

N.B. : i) ***All questions are compulsory.***
ii) ***The candidates should read the original questions in English.***

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- i) What is meant by Intramural and Extramural ? Explain the importance of extramural in Physical Education.
 - ii) Write in detail about how should purchase, care and maintenance of sports equipments.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- i) What is budget and write down the principles of preparing a good budget ?
 - ii) What measures are to be taken for the care purpose of a swimming pool ?
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- i) Explain in detail the principle and factor influencing time-table.
 - ii) Explain the meaning and importance of Organization and Administration in Physical Education.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- i) Importance of knock out tournament.
 - ii) Sports Management System in school.
 - iii) Medical examination record.
 - iv) Physical efficiency record.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- i) आंतरगत व बहिर्गत स्पर्धा म्हणजे काय सांगून शारीरिक शिक्षणात बहिर्गत स्पर्धेचे महत्त्व काय स्पष्ट करा.
- ii) क्रीडा साहित्याची खरेदी, काळजी व निगा कशी राखाल सविस्तर लिहा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- i) अंदाजपत्रक म्हणजे काय ते सांगून ते तयार करताना कोणती तत्वे वापरावीत ते लिहा.
- ii) जलतरण तलावाची उत्कृष्ट निगा कशी राखाल ते लिहा.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- i) शारीरिक शिक्षण वेळापत्रकाची तत्वे सांगून त्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- ii) शारीरिक शिक्षणातील संघटन आणि प्रशासनाचा अर्थ आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- i) बाद पद्धती स्पर्धेचे महत्त्व.
- ii) शाळेतील क्रीडा व्यवस्थापन पद्धती.
- iii) वैद्यकीय तपासणी नोंदी.
- iv) शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी.
-

SLR-ID – 17

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018

PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)

Contemporary Issues in Physical Education Fitness and Wellness, Sports Nutrition and Weight Management

Day and Date : Monday, 14-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
4) **Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read in English paper also.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) _____ are the types of fitness.
a) Dynamic strength b) Flexibility
c) Health related skill fitness d) None of these
- 2) _____ is the first indication of a fit person.
a) Strength b) Agility c) Reaction time d) Flexibility
- 3) The relationship between the _____ mass is Body Composition.
a) Water minerals b) Fat weight, lean body
c) Muscles-bones d) None of these
- 4) Walking, Running, Mountaineering are the example of _____.
a) Strength b) Agility c) C.V.Endurance d) Flexibility
- 5) _____ is ongoing process.
a) Running b) Walking c) Swimming d) Wellness
- 6) _____ is much beneficial to develop of dynamic strength.
a) Endurance b) Flexibility c) Weight training d) None of these
- 7) _____ is the ability to change direction rapidly and accurately.
a) Speed b) Flexibility c) Agility d) Power
- 8) Any bodily movement produced by skeletal muscles that results in energy expenditure is
a) Exercise b) Endurance c) Body d) None of these

P.T.O.

- 9) _____ slows down the aging process.
 a) Endurance b) Agility c) Balance d) Exercise
- 10) Regular exercise decreases the possibility of _____.
 a) Emotion b) Endurance c) Injury d) None of these

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) _____ हे सदृढतेचे प्रकार आहेत.
 अ) गतीमान ताकद, स्थीर ताकद ब) लवचिकता, हधिराभिसरण दमदारपणा
 क) आरोग्याधिष्ठित, सदृढता ड) यापैकी नाही
- २) कोणत्याही सदृढ व्यक्तिचे _____ हे पहिले लक्षण आहे.
 अ) ताकद ब) चपळता क) प्रतिक्रियाकाल ड) लवचीकता
- ३) शरीरात असलेल्या _____ वजन यांचे गुणोत्तर म्हणजे शरीर घटक रचना होय.
 अ) पाणी, क्षार ब) मेद, मेदविरहित क) स्नायू-हाडे ड) यापैकी नाही
- ४) चालणे, धावणे, डोंगर चढणे हे उपक्रम _____ ची उदाहरणे आहेत.
 अ) ताकद ब) चपळता क) हधिराभिसरण दमदारपणा ड) लवचिकता
- ५) _____ हे एक गतिशील संकल्पना आहे.
 अ) धावणे ब) चालणे क) पोहणे ड) विरामयता
- ६) गतिमान ताकदीच्या विकासासाठी _____ हा उच्च व्यायाम आहे.
 अ) दमदारपणा ब) लवचिकता क) वेट ट्रेनिंग ड) यापैकी नाही
- ७) _____ म्हणजे सर्वाधिक वेगात शरीर स्थिती व दिशा नेमकेपणाणे बदलण्याची क्षमता.
 अ) वेग ब) लवचिकता क) चपळता ड) शक्ती
- ८) अस्थि स्नायुमुळे झालेली कठलोही शारीरिक हालचाल ज्याने उर्जा कार्य होण्यास लक्षणीय वाढ होते म्हणजे _____ होय.
 अ) व्यायाम ब) दमदारपणा क) शरीर ड) यापैकी नाही
- ९) _____ मुळे आयुमर्यादा वाढते.
 अ) दमदारपणा ब) चपळता क) समतोल ड) व्यायाम
- १०) नियमित व्यायामाने _____ संभावना कमी होते.
 अ) भावनिक ब) दमदारपणा क) दुखापती ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Contemporary Issues in Physical Education Fitness and Wellness, Sports Nutrition and Weight Management

Day and Date : Monday, 14-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

N.B : 1) ***All questions are compulsory.***

2) ***Figures to the right indicate full marks.***

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define fitness and explain in detail the factor of health related physical fitness.
 - 2) Define fitness and wellness and explain the scope.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define the term aerobic and anaerobic with example.
 - 2) Explain common methods of weightloss.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Prepare training program on weight management.
 - 2) Explain need and importance of different training program for different age groups.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Obesity
 - 2) B.M.I.
 - 3) Importance of fitness
 - 4) Objectives of fitness.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) सदृढतेची व्याख्या सांगून आरोग्याधिष्ठित सदृढतेचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) निरामयता व तंदुरूस्तीची व्याख्या सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) वातपेक्षी व वातनिरपेक्षी व्यायाम संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) वजनघरवण्याचे सर्वसामान्य पद्धती स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) वजन व्यवस्थापनासाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करा.
- २) वेगवेगळ्या वयोगटासाठी वेगवेगळे प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करण्याची गरज व महत्व स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) स्थूलता
- २) बी. एम. आय.
- ३) तंदुरूस्तीचे महत्व
- ४) तंदुरूस्तीचे उद्दीष्टे.
-

Seat No.	
-----------------	--

Set

P

**B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Sports Training (Paper No. – I)**

Day and Date : Thursday, 3-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory**.
iii) The candidates should read original questions in English.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10
10

1. Choose the correct alternative :

- I) A trainer should _____ of his game.
 - a) Latest knowledge
 - b) Rules
 - c) Strategy
 - d) Above all
- II) To find out drawbacks in a opposite team is called
 - a) Training
 - b) Coaching
 - c) Scouting
 - d) None of these
- III) A player participates in other sports instead of his own sports and take rest is called
 - a) Off season
 - b) Pre competitive season
 - c) Competition season
 - d) Recovery season
- IV) Interval training is used for the development of
 - a) Flexibility
 - b) Agility
 - c) Explosive power
 - d) Endurance
- V) Over load leads to
 - a) Fatigue
 - b) Adaption
 - c) Recovery
 - d) Rest
- VI) Strength endurance can be developed with
 - a) Plyometric excercise
 - b) Medicine ball excercise
 - c) Circuit training
 - d) None of these
- VII) _____ are important factors of flexibility.
 - a) Joint
 - b) Stretching ability of muscle
 - c) Muscular strength
 - d) None of these
- VIII) Fartlek is more closely related to
 - a) Jumper
 - b) Thrower
 - c) Sprinter
 - d) Middle distance run
- IX) Interval training method was introduced by
 - a) Morgan
 - b) Randall
 - c) Herbert
 - d) None of these
- X) _____ is the important factors of determine strength.
 - a) Muscular cross section
 - b) Muscle fibre spectrum
 - c) Co-ordination of muscle
 - d) Above all

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा.

१०

- I) प्रशिक्षकला त्याच्या खेळाचे _____ असले पाहिजे.
 अ) अद्यावज्ञान ब) नियम माहिती क) डावपेंच ड) वरील सर्व
- II) विरुद्ध संघातील कच्चे दुवे शोधने याला _____ म्हणतात.
 अ) प्रशिक्षण ब) मार्गदर्शन
 क) मूल्यमापनात्म निरीक्षण ड) यापैकी नाही
- III) खेळाडू आपल्या खेळाच्या बाबी न खेळता इतर खेळात सहभागी होवून विश्रांती घेतो याला _____ म्हणतात.
 अ) मुक्त कालावधी ब) स्पर्धापूर्व कालावधी
 क) स्पर्धात्मक कालावधी ड) प्रत्याभरण कालावधी
- IV) मध्यांतर प्रशिक्षणाचा उपयोग _____ च्या विकासासाठी होतो.
 अ) लवचिकता ब) चपळता क) स्पोटक शक्ती ड) दमदारपणा
- V) जादाचा भार हा _____ कवे नेतो.
 अ) थकवा ब) स्वीकार क) पुनर्भरण ड) विश्रांती
- VI) ताकदीचा दमदारपणा _____ ने विकसित केला जातो.
 अ) प्लायोमेट्रिक व्यायाम ब) मेडिसिन बॉल व्यायाम
 क) चक्रीय प्रशिक्षण ड) यापैकी नाही
- VII) _____ हा घटक लवचिकतेसाठी महत्वाचा आहे.
 अ) सांधे ब) स्नायूताण क्षमता क) स्नायूची ताकद ड) यापैकी नाही
- VIII) फार्टलेक ट्रेनिंग _____ शी निगडीत आहे.
 अ) उड्याच्यासाठी ब) फेकीच्यासाठी क) वेगात धावणे ड) मध्यम अंतर धावणे
- IX) मध्यांतर प्रशिक्षणाची ओळख _____ यांनी करून दिली.
 अ) मार्गन ब) रेनडॉल क) हरबर्ट ड) यापैकी नाही
- X) ताकद ओळखव्याचा महत्वाचा घटक _____.
 अ) स्नायूचा आडवा छेद ब) स्नायू तंतू विच्छिन्नकिरण
 क) स्नायूचा समन्वय ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Sports Training (Paper No. – I)

Day and Date : Thursday, 3-5-2018

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Instructions : i) *All questions are compulsory.*
ii) *The candidates should read original questions in English.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Periodization of Annual training programme. Discuss.
 - II) State the meaning and definition of sports training and explain the principle of sports training.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) What do you mean by technique tactics and strategies ? Explain their development in sports.
 - II) Explain the meaning and components of physical fitness.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Define training load and explain type of training load.
 - II) Explain need and importance of sports training in various games.
5. Answer the following questions (**any three**) : **15**
- I) Aim and objective of sports training.
 - II) Weight training.
 - III) Circuit training.
 - IV) Interval training.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
 - II) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करून क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) तंत्र युक्त्या व डावपेंच म्हणजे काय ? क्रीडा क्षेत्रातील बाबीचा विकास करण्यासाठी त्याचा कितपत उपयोग हातो ते स्पष्ट करा.
 - II) शारीरिक क्षमतेची व्याख्या लिहा व शारीरिक क्षमतेचे घटक स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) प्रशिक्षण भार स्पष्ट करून, प्रशिक्षण भाराचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - II) विविध खेळ प्रकारामध्ये प्रशिक्षणाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- I) क्रीडा प्रशिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्ट्ये.
 - II) वजन प्रशिक्षण.
 - III) चक्रीय प्रशिक्षण.
 - IV) मध्यांतर प्रशिक्षण.
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Computer Applications in Physical Education

Day and Date : Saturday, 5-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) The candidates should read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) When two slides are not going to show in the slide show, then the slide should be _____
a) blank b) hide c) special effect d) delete
- ii) Excel 2007 Windows have _____ bar at initially.
a) Task b) Status c) Title d) None of these
- iii) The option of new slide in Powerpoint 2007 is in _____ tab.
a) Insert b) Paint c) Home d) None of these
- iv) To apply center alignment to a paragraph we can press _____ .
a) Ctrl + S b) Ctrl + V c) Ctrl + E d) Ctrl + F
- v) We can insert a page number at _____ .
a) Header b) Footer c) Both a) and b) d) None of these
- vi) What is the intersection of a column and a row on a worksheet called _____ .
a) Column b) Value c) Address d) Cell
- vii) Statistical calculations and preparation of tables and graphs can be done using _____
a) Note pad b) Excel c) Powerpoint d) None of these
- viii) In Excel, columns are labelled as _____
a) 1, 2, 3 etc. b) A1, A2, A3 etc. c) A, B, C etc. d) None of these
- ix) Key can be used to view slide show _____
a) F2 b) F7 c) F9 d) F5
- x) _____ file format can be added to a Powerpoint show.
a) .gif b) .Jpg c) .wav d) all above

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) स्लाईड शोच्या दरम्यान दोन स्लाइड्स दाखवायच्या नसतील, तर स्लाइड्स _____ कराण्यात.
 अ) ब्लॉक ब) हाइड क) स्पेशल इफेक्ट ड) डिलीट
- ii) एक्सेल 2007 च्या विंडोजमध्ये सुखातीला _____ बार असतो.
 अ) टास्क ब) स्टेटस क) टायटल ड) यापैकी नाही
- iii) पॉवरपॉइंट 2007 मध्ये न्यू स्लाइड हा पर्याय _____ टॅब मध्ये असतो.
 अ) इन्सर्ट ब) पेंट क) होम ड) यापैकी नाही
- iv) परिच्छेदाला सेंटर अलाईनमेंट लागू करण्यासाठी _____ बटण दाबतात.
 अ) Ctrl + S ब) Ctrl + V क) Ctrl + E ड) Ctrl + F
- v) पान नंबर _____ या ठिकाणी टाकु शकतो.
 अ) हेडर ब) फूटर क) दोन्ही अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- vi) वर्कशीट मध्ये स्तंभ आणि ओळीच्या प्रतिछेदास _____ म्हणतात.
 अ) कॉलम ब) व्हाल्यु क) अॅड्रेस ड) सेल
- vii) _____ चा वापर करून संख्याशास्त्रीय गणना करून सारणी आणि आलेख तयार करतात.
 अ) नोटपॅड ब) एक्सेल क) पॉवरपॉइंट ड) यापैकी नाही
- viii) एक्सेल मध्ये स्तंभाला _____ नाव असते.
 अ) 1, 2, 3 इ. ब) A1, A2, A3 इ. क) A, B, C इ. ड) यापैकी नाही
- ix) स्लाईड शो बघण्यासाठी _____ बटणाचा वापर केला जातो.
 अ) F2 ब) F7 क) F9 ड) F5
- x) पॉवरपॉइंट मध्ये _____ फाईल फॉर्मट जोडता येते.
 अ) .gif ब) .Jpg क) .wav ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Computer Applications in Physical Education

Day and Date : Saturday, 5-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Define information and communication technology. Explain the need and importance of it in physical education and sports.
 - II) How should present tables in word document ?
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) What are the output devices of computer ? Write a use of each device.
 - II) Explain the importance of Powerpoint in physical education and sports.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Write the various use of MS Word in sports.
 - II) Explain the importance of MS Excel in physical education.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- I) Use of computer in daily life
 - II) Input devices
 - III) Features of Powerpoint
 - IV) Features of MS Excel.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- I) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाची व्याख्या लिहा. शारीरिक शिक्षण आणि क्रीडेत त्याची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- II) वर्ड डॉक्युमेंट मध्ये टेबल्स कशी तयार करावीत स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- I) संगणकाची प्रदान उपकरणे (output devices) कोणती ते सांगून प्रत्येक उपकरणाचा उपयोग लिहा.
- II) पॉवरपॉईंटचे शारीरिक शिक्षण आणि क्रीडा यातील महत्त्व स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- I) एम.एस.वर्डचा क्रीडेतील विविध उपयोग लिहा.
- II) एम.एस.एक्सेलचे शारीरिक शिक्षणातील महत्त्व स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : **15**
- I) संगणकाचा दैनंदिन जीवनातील उपयोग
- II) आदान उपकरणे
- III) पॉवरपॉईंटची वैशिष्टे
- IV) एम.एस.एक्सेलची वैशिष्टे.
-

SLR-ID – 20

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Sports Psychology and Sociology

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
3) **The candidates should read original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the proper alternatives :

10

- 1) Sports sociologist should have a background of
a) psychology b) sociology c) a and b d) none of these
- 2) _____ look at sports in society in an objective manner and report on the finding.
a) Sports sociologist b) Sports psychologist
c) a and b d) None of these
- 3) Socialization depend upon the
a) Social heritage b) Cultural heritage
c) a and b both d) None of these
- 4) Personality is
a) Static b) dynamic c) a and b d) none of these
- 5) Anxiety are _____ types.
a) two b) three c) five d) six
- 6) Psychology means science of the activities of the individual according to _____
a) Woodsworth b) Hilgard c) a and b d) none of these
- 7) Sports sociology focuses
a) Sports as an institution b) Sports as life
c) Sports for fun d) None of these
- 8) Laws of learning are _____ types.
a) 4 b) 5 c) 6 d) 3
- 9) Transfer of training are _____ types.
a) 3 b) 4 c) 5 d) 6

P.T.O.

- 10) In psychology the word Psycho means _____
 a) Soul
 b) Behaviour
 c) Mind
 d) Consciousness

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

10

- १) क्रीडा समाजशास्त्राला _____ प्रकारची पार्श्वभूमी असावीलागते.
 अ) मानसशास्त्र ब) समाजशास्त्र क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- २) वस्तुनिष्ठपणे समाजातील क्रीडेकडे पाहणे व निष्कर्षावर अहवाल देणे हे _____ शी संबंधित आहे.
 अ) क्रीडा समाजशास्त्र ब) क्रीडा मानसशास्त्र
 क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- ३) सामाजिकरण _____ वर अवलंबून असते.
 अ) सामाजिक वारसा ब) सांस्कृतिक वारसा
 क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- ४) व्यक्तिमत्व म्हणजे _____
 अ) स्थिर ब) गतीशिल क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- ५) चिंतेचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) दोन ब) तीन क) पाच ड) सहा
- ६) _____ च्या मते मानसशास्त्र म्हणजे वैयक्तिक कृतीचे शास्त्र होय.
 अ) वुड्सवर्थे ब) हिलगर्ड क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- ७) क्रीडा समाजशास्त्र _____ अभ्यासावर भर देते.
 अ) क्रीडा एक संस्था ब) क्रीडा एक जीवन
 क) क्रीडा एक आनंद ड) यापैकी नाही
- ८) अध्ययनाचे नियम _____ प्रकार आहेत.
 अ) ४ ब) ५ क) ६ ड) ३
- ९) प्रशिक्षण संक्रमाणाचे _____ प्रकार आहेत.
 अ) ३ ब) ४ क) ५ ड) ६
- १०) मानसशास्त्रातील सयको शब्दाचा अर्थ _____ आहे.
 अ) आत्मा ब) वर्तन क) मन ड) बोध

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Sports Psychology and Sociology

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Instruction : All questions are compulsory.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain socialization through physical education.
 - 2) Explain types at individual difference in detail.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain laws of learning with examples.
 - 2) Explain factors influencing motivation.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain meaning and importance of Education.
 - 2) Explain kinds of Anxiety in detail with example.
5. Answer the following in brief (**any three**) : **15**
- 1) Importance of sports psychology.
 - 2) Festivals and physical education.
 - 3) Observation.
 - 4) Importance of culture.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- १) शारीरिक शिक्षणातून सामाजिकरण स्पष्ट करा.
 - २) व्यक्तिभेदाचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- १) अध्ययनाचे नियम उदाहरणासह स्पष्ट करा.
 - २) प्रेरणेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- १) शिक्षणाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा.
 - २) चिंतेचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- १) क्रीडा मानसशास्त्राचे महत्व.
 - २) उत्सव आणि शारीरिक शिक्षण
 - ३) निरीक्षण
 - ४) संस्कृतीचे महत्व.
-

SLR-ID – 21

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Curriculum Design (Paper No. – IV)

Day and Date : Saturday, 12-5-2018

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions :** 1) *Q. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.*
2) *All questions are compulsory.*
3) *Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read in English paper also.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) _____ is not the objective of curriculum.
a) Character development
b) Develop various capabilities in student
c) To help to find occupation
d) None of these
- 2) According to _____ concept curriculum is pupil centered.
a) Modern
b) Traditional
c) Old
d) Present
- 3) The most appropriate activity in the curriculum of physical education for primary school children should be
a) Major game
b) Combatives
c) Minor game
d) All of these
- 4) Curriculum planning cannot be completed without provision of
a) Evaluation
b) Review
c) Analysis
d) None of these
- 5) First step of curriculum construction is
a) Evaluation
b) Obtaining objectives
c) Formulating aim and objective
d) Obtaining experts committ
- 6) _____ factors is important in curriculum.
a) Social
b) Psychological
c) a) and b)
d) None of these
- 7) _____ policies are required for curriculum.
a) National
b) State
c) Professional
d) All of these
- 8) The process of curriculum development is concerned with _____ major steps.
a) Four
b) Five
c) Three
d) Six
- 9) The assessment of curriculum is originally done by
a) Students
b) Teacher
c) Society
d) None of these
- 10) Curriculum must encourage and promote _____ growth.
a) Professional
b) Physical
c) Mental
d) None of these

P.T.O.

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Curriculum Design (Paper No. – IV)**

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*

2) *Candidate who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read in **English** paper also.*

2. Answer the following question (**any one**) : 15
- 1) Define curriculum and explain the role of the teacher in curriculum development.
 - 2) Explain the areas of physical education.
3. Answer the following question (**any one**) : 15
- 1) Explain the factors affecting curriculum.
 - 2) Define curriculum and explain its need and importance.
4. Answer the following question (**any one**) : 15
- 1) Explain basic principles of curriculum construction.
 - 2) Explain recreation and kinds of recreation and its importance.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : 15
- 1) Field and Laboratory.
 - 2) Socialization.
 - 3) Health Education.
 - 4) Teaching practice.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अभ्यासक्रमाचा अर्थ सांगा. अभ्यासक्रम विकासात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
 - २) शारीरिक शिक्षणाचे क्षेत्रे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अभ्यासक्रमावर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
 - २) अभ्यासक्रमाची व्याख्या सांगून त्याची गरज व महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अभ्यासक्रम तयार करण्याची मूलभूत तत्वे स्पष्ट करा.
 - २) मनोरंजन स्पष्ट करून मनोरंजनाचे प्रकार व महत्व लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) मैदान आणि प्रयोगशाळा.
 - २) सामाजिकरण.
 - ३) आरोग्य शिक्षण.
 - ४) अध्यापन सराव.
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Measurement and Evaluation in Physical Education**

Day and Date : Friday, 4-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read English.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) AAHPER Youth fitness test is for measuring _____
a) General motor ability b) Motor fitness
c) Motor educability d) All the above
- 2) Johnson prepared _____ test.
a) Volleyball b) Basketball c) Football d) Badminton
- 3) Dyer prepared _____ test.
a) Tennis b) Badminton c) Fencing d) All the above
- 4) AAHPER Youth fitness test was introduced in _____
a) India b) Africa c) Argentina d) America
- 5) J. C. R. Test was constructed by _____
a) Barrow b) Newton c) Phillips d) Roger
- 6) The full form of AAHPERD _____
a) American and Australian, Health, Physical Education, Recreation and Dance
b) American Association for Health, Physical Education, Recreation and Dance
c) American Alliance for Health, Physical Education, Recreation and Dance
d) None of the above
- 7) _____ of the following test cannot measure coordination.
a) Ball catch b) Jump rope c) Vertical jump d) Jumping jack
- 8) AAHPER Youth fitness test consist of _____
a) 5 item b) 6 item c) 7 item d) 8 item
- 9) McDonald has constructed a skill test in _____
a) Basketball b) Volleyball c) Soccer d) Handball
- 10) Johnson Basket ball ability test measures the basic skill of
a) Shooting, throwing and catching b) Shooting, throwing and dribbling
c) Defence, offence and technique d) None of the above

P.T.O.

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Measurement and Evaluation in Physical Education**

Day and Date : Friday, 4-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read English.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
1) Explain need and importance of test, measurement and evaluation in Physical Education.
2) Explain principles of evaluation.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
1) Explain in detail AAHPER Youth Fitness test.
2) Explain in detail JCR Test.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
1) Describe the Johnson basket ball test in detail.
2) Describe Lockhart and McPherson Badminton skill test in detail.
5. Answer the following question (**any three**) : **15**
1) Criteria of good test
2) National physical fitness test
3) S. A. I. Volleyball test
4) McDonald soccer test.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
1) शारीरिक शिक्षणातील कसोटी, मापन, मूल्यमापनाची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
2) मूल्यमापनाची तत्वे स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) ऑफर युथ फिटनेस टेस्ट बद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) जे. सी. आर. टेस्ट याबद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) जॉनसन बास्केटबॉल टेस्टचे सविस्तर वर्णन करा.
 - 2) लॉक हार्ट आणि मॅकफरसन बॅडमिंटन कौशल्य कसोटीचे सविस्तर वर्णन करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- 1) चांगल्या कसोटीचे निकष.
 - 2) नॅशनल फिजीकल फिटनेस चाचणी.
 - 3) साई (S.A.I.) व्हॉलीबॉल चाचणी.
 - 4) मॅकडोनाल्ड फुटबॉल चाचणी.
-

SLR-ID – 23

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Monday, 7-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) Candidate **who** intend to write their answer in **Marathi** are **advised** to read in **English** paper also.
3) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Acceleration is the _____
 - a) Rate of change of movement
 - b) Rate of change of velocity
 - c) Friction
 - d) None of these
- 2) Motion in straight line from one point to another point is called _____
 - a) Complex motion
 - b) General motion
 - c) Angular motion
 - d) Linear motion
- 3) _____ has classified the posture into three types.
 - a) Newton
 - b) Sheldon
 - c) Nash
 - d) None of these
- 4) Newtons first law of motion is _____
 - a) Law of friction
 - b) Law of action and reaction
 - c) Law of force
 - d) Law of Inertia
- 5) Newtons second law of motion is called as _____
 - a) Law of interaction
 - b) Law of inertia
 - c) Law of acceleration
 - d) Law of gravity
- 6) A rigid rod that turns around fixed support is called as _____
 - a) Force
 - b) Projection
 - c) Motion
 - d) Lever
- 7) The derivation of the kinesiology is from _____ words
 - a) Japan
 - b) America
 - c) India
 - d) Greek
- 8) During the take of in long jump which law of motion of Newtons is effectively used
 - a) 2nd law
 - b) 3rd law
 - c) 1st law
 - d) All of these
- 9) A lever of order the fulcrum is one side. The force is applied on the other side and the load is in the middle.
 - a) First
 - b) Fourth
 - c) Third
 - d) Second
- 10) There are _____ kinds of lever.
 - a) Two
 - b) One
 - c) Three
 - d) Four

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- 1) गतिमान म्हणजे _____
 अ) गतिमधील बदल
 ब) प्रवेगातील बदल
 क) घर्षण
 ड) यापैकी नाही
- 2) एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदूपर्यंत सरळ रेषेत होणाऱ्या गतीस _____ म्हटले जाते.
 अ) गुंतागुंतीची गती
 ब) सामान्य गती
 क) कोनीय गती
 ड) रेषीय गती
- 3) _____ यांनी मानवी शरीरधारणेचे तीन प्रकारात वर्गीकरण केले आहे.
 अ) न्युटन
 ब) शॅल्डन
 क) नॅश
 ड) यापैकी नाही
- 4) न्युटनचा गतिविषयक पहिला नियम _____
 अ) घर्षणाचा
 ब) क्रिया व प्रतिक्रिया
 क) बलाचा
 ड) जडत्वाचा
- 5) न्युटनचा गतिविषयक दुसऱ्या नियमास खालील संज्ञा आहे
 अ) आंतरक्रियेचा नियम
 ब) जडत्वाचा नियम
 क) गतिवृद्धतेचा नियम
 ड) गुरुत्वाकर्षणाचा नियम
- 6) आधाराभोवती हालणाऱ्या आणि न वाकणाऱ्या दांड्याला _____ म्हणतात.
 अ) बल
 ब) प्रक्षेपण
 क) गती
 ड) तरफ
- 7) किन्सीऑलॉजी हा शब्द _____ देशातून आला आहे.
 अ) जपान
 ब) अमेरिका
 क) भारत
 ड) ग्रीक
- 8) लांब उडी मध्ये टेक ऑफ घेताना न्युटनच्या गतिविषयक नियमापैकी कोणता नियम अधिक प्रभावी उपयोगात आणला जातो.
 अ) २ रा नियम
 ब) ३ रा नियम
 क) १ ला नियम
 ड) सर्व नियम
- 9) तरफेच्या _____ प्रकारात एका बाजूला टेकू, दुसऱ्या बाजूला बल आणि मध्ये भार असतो.
 अ) पहिला
 ब) चौथा
 क) तिसरा
 ड) दुसरा
- 10) तरफेचे _____ प्रकार आहेत.
 अ) दोन
 ब) एक
 क) तीन
 ड) चार

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Monday, 7-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

N.B. : 1) ***All questions are compulsory.***

2) Candidate ***who*** intend to write their answer in ***Marathi***
are advised to read in English paper also.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Write down the different types of lever and its use in sports.
 - 2) Explain types of Muscle contractions.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain importance of kinesiology and biomechanic to Athletes, Sports coaches and physical education teacher.
 - 2) Explain classification of joints in details.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define posture and explain types of posture and importance of posture.
 - 2) Explain force and types of force in detail with examples.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Projectile
 - 2) Newton's law of motion
 - 3) Friction
 - 4) Stability.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**): १५
- १) तरफेचे विविध प्रकार सांगून त्याचा क्रीडेतील उपयोग लिहा.
- २) स्नायू आकुंचन प्रसरणाचे प्रकार लिहा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**): १५
- १) गतीशास्त्र व जीवयांत्रिक शास्त्राचे शारीरिक शिक्षणात खेळाडू, मार्गदर्शक व शारीरिक शिक्षण शिक्षक यांना महत्त्व लिहा.
- २) सांध्यांचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**): १५
- १) शरीर धारणा म्हणजे काय ते सांगून शरीर धारणेचे प्रकार व महत्त्व लिहा.
- २) बल म्हणजे काय स्पष्ट करा व बलाचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही **तीन**): १५
- १) प्रक्षेपण
- २) न्युटनचे गतीविषयी नियम
- ३) घर्षण
- ४) स्थिरता.
-

SLR-ID – 24

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Research and Statistics in Physical Education

Day and Date : Friday, 11-5-2018
Time : 2.30 a.m. to 5.30 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
3) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read English paper also.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) The formula $3 \text{ median} - 2 \text{ mean}$ is used to compute
 - a) Arithmetic mean
 - b) Weighted mean
 - c) Mean
 - d) Mode
- 2) The difference between the third quartile and first quartile are represented by
 - a) Range
 - b) Interquartile range
 - c) Mean deviation
 - d) Standard deviation
- 3) Research proposal is also called
 - a) Abstract
 - b) Summary
 - c) Synopsis
 - d) Methodology
- 4) The statistics word is from _____ language.
 - a) Germany
 - b) Japan
 - c) Greek
 - d) Latin
- 5) The class interval for 110 – 114 is
 - a) 9
 - b) 5
 - c) 10
 - d) 9.5
- 6) _____ of the following is secondary sources.
 - a) Records
 - b) Mechanical records
 - c) Personal records
 - d) Textbooks
- 7) Research used for studying practical problems and finding a solution to it is
 - a) Basic research
 - b) Applied research
 - c) Experimental research
 - d) Evaluation research
- 8) The scope of research is indicated by
 - a) Limitation of the study
 - b) Delimitation of the study
 - c) Definition of the study
 - d) Interpretation of research result

P.T.O.

- 9) Histogram is related to
 a) square root b) line c) graph d) addition
- 10) In observational research there are no
 a) variables tests b) standardized tests
 c) experimental tests d) statistical tests

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- 1) 3 मध्यगा - 2 मध्यमान हे _____ सुत्र आहे.
 अ) गणितिय मध्यमान ब) वजन मध्यमान क) मध्यमान ड) बहुलक
- 2) तिसरे चतुर्थक आणि पहिले चतुर्थक यांच्यातील फरक _____ ने दर्शवितात.
 अ) श्रेणी ब) अंतर चतुर्थक श्रेणी
 क) विचलन ड) प्रमाण विचलन
- 3) संशोधन आराखड्याला _____ असेही संबोधतात.
 अ) उजळणी ब) सारांश क) रूपरेषा ड) पद्धती
- 4) संख्याशास्त्र हा शब्द _____ भाषेतील आहे.
 अ) जर्मन ब) जपानी क) ग्रीक ड) लॉटीन्
- 5) 110 - 114 मधील वर्गांतर _____ आहे.
 अ) 9 ब) 5 क) 10 ड) 9.5
- 6) खालीलपैकी _____ हे संशोधनातील दुय्यम स्रोत आहे.
 अ) अभिलेख ब) तांत्रिक अभिलेख
 क) वैयक्तिक अभिलेख ड) क्रमिक पुस्तके
- 7) या संशोधनात व्यवहारीक अभ्यास आणि उपाय शोधले जातात
 अ) मूलभूत संशोधन ब) उपयोजित संशोधन
 क) प्रायोगिक संशोधन ड) मूल्यमापन संशोधन
- 8) संशोधन व्याप्ती _____ नी दर्शविली जाते.
 अ) अध्ययनचा मर्यादा ब) अध्ययनचा अमर्यादा
 क) संज्ञाच्या व्याख्या आणि स्पष्टी करण ड) संशोधन निष्कर्षाचा अर्थ लावणे
- 9) आयतालेख _____ शी निगडीत आहे.
 अ) वर्गमूळ ब) रेषा क) आलेख ड) बेरीज
- 10) आकलनशक्ती संशोधनात _____ चाचणी नसते.
 अ) चले ब) प्रमाणित
 क) प्रायोगिक ड) संख्याशास्त्रीय

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Research and Statistics in Physical Education

Day and Date : Friday, 11-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.30 p.m.

Marks : 60

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Definition of research. Explain scope of research in physical education and sports.
 - 2) Prepare one research proposal pattern.

3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Calculate quartile deviation of following table.

CI	f
100 – 104	1
95 – 99	3
90 – 94	5
85 – 89	4
80 – 84	8
75 – 79	5
70 – 74	7
65 – 69	4
60 – 64	3
55 – 59	5
50 – 54	5

M = 50

- 2) Calculate 60%, 80% percentile value from above table.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Calculate mode from Q. No. 3 table.
 - 2) Explain why need for surveying related literature.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Measures of central tendency.
 - 2) Library reading.
 - 3) Need and importance of research in physical education.
 - 4) Histogram.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15

- 1) संशोधनाची व्याख्या लिहून शारीरिक शिक्षणातील संशोधनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 2) कोणताही एक संशोधन आराखडा नमुना तयार करा ?

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15

- 1) खालील दिलेल्या सारणीवरून चतुर्थक विचलन काढा.

वर्गांतर	वारंवारिता
१०० - १०४	१
९५ - ९९	३
९० - ९४	५
८५ - ८९	४
८० - ८४	८
७५ - ७९	५
७० - ७४	७
६५ - ६९	४
६० - ६४	३
५५ - ५९	५
५० - ५४	५

$$M = ५०$$

- 2) वर दिलेल्या सारणी वरून ६० %, ७० % शततमक मुले काढा.

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15

- 1) प्रश्न क्रमांक 3 च्या सारणीवरून बहुलक काढा.
- 2) संशोधनात संबंधित साहित्याची गरज सविस्तर स्पष्ट करा.

5. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा (कोणतेही तिन) : 15

- 1) केंद्रीय प्रवृत्तीचे परिमाणे लिहा.
- 2) ग्रंथालय वाचन.
- 3) शारीरिक शिक्षणातील संशोधनाची गरज व महत्व लिहा.
- 4) आयतालेख.

SLR-ID – 25

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018

PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)

Theory of Sports and Games and their Officiating and Coaching

Day and Date : Monday, 14-5-2018

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) **Neat diagram must be drawn where necessary.**
iv) **Candidates should read original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) _____ players make a basketball team.
a) 10 b) 9 c) 7 d) 12
- ii) The distance of Marathon race is
a) 42 k.m. b) 42.195 k.m. c) 40 k.m. d) 43 k.m.
- iii) The weight of Handball (M) is
a) 450-500 grms b) 550-600 grms c) 425-475 grms d) 540-550 grms
- iv) _____ players make Hockey team.
a) 8 b) 12 c) 10 d) 16
- v) In a Handball the thickness of the line between Goal post
a) 8 c.m. b) 5 c.m. c) 3 c.m. d) 2.5 c.m.
- vi) Size of Standard swimming pool is
a) 50 × 50 m b) 50 × 25 m c) 50 × 21 m d) 25 × 25 m
- vii) The new ball used after _____ over in test match.
a) 50 b) 75 c) 65 d) 60
- viii) Antenna is used in _____ game.
a) Tennis b) Volleyball c) Table Tennis d) Badminton
- ix) _____ feathers in a Badminton shuttle.
a) 16 b) 18 c) 20 d) 22
- x) The angle of Discus throw sector is
a) 40° b) 25° c) 29° d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

१) _____ खेळाडूंचा मिळून बास्केटबॉल संघ तयार होतो.

अ) १० ब) ९ क) ७ ड) १२

२) मॅरेथान स्पर्धेचे अंतर

अ) ४२ कि.मी. ब) ४२.१९५ कि.मी.
क) ४० कि.मी. ड) ४३ कि.मी.

३) हॅण्डबॉलचे (एम) वजन

अ) ४५०-५०० ग्रॅम ब) ५५०-६०० ग्रॅम
क) ४२५-४७५ ग्रॅम ड) ५४०-५५० ग्रॅम

४) _____ खेळाडूंचा मिळून हॉकी संघ बनतो.

अ) ८ ब) १२ क) १० ड) १६

५) हॅण्डबॉल मध्ये गोळ पोस्टमधील रेषेची जाडी

अ) ८ से.मी. ब) ५ से.मी. क) ३ से.मी. ड) २.५ से.मी.

६) दर्जेदार पोहण्याच्या तलावाचा आकार

अ) ५० x ५० मी ब) ५० x २५ मी क) ५० x २१ मी ड) २५ x २५ मी

७) टेस्ट क्रिकेट मध्ये _____ ओव्हर नंतर नवीन बॉल्चा उपयोग केला जातो.

अ) ५० ब) ७५ क) ६५ ड) ६०

८) अँटीनाचा वापर _____ खेळामध्ये केला जातो.

अ) टेनिस ब) व्हॉलीबॉल क) टेबल टेनिस ड) बॅडमिन्टन

९) बॅडमिन्टन शटल मध्ये _____ पीसे असतात.

अ) १६ ब) १८ क) २० ड) २२

१०) थालीफेकीच्या कोन _____ असतो.

अ) ४०° ब) २५° क) २९° ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Theory of Sports and Games and their Officiating and Coaching

Day and Date : Monday, 14-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

- Instructions :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Neat diagram must be drawn where necessary.**
iii) **Candidates should read original questions in English.**

2. Answer the following questions **(any one)** : **15**
- i) Draw a neat diagram of 400 m track and find out stagger distance for Lane No. 2, 3 and 4.
 - ii) Draw a neat diagram of kho-kho court with measurement and give the name of various area.
3. Answer the following questions **(any one)** : **15**
- i) Define coaching and explain qualification and qualities of good coach.
 - ii) List the officials required for conducting softball match and explain their duties.
4. Answer the following questions **(any one)** : **15**
- i) Define officiating and explain the qualification and qualities of good official.
 - ii) Explain the eligibility rules for Intercollegiate and Interuniversity Tournament.
5. Answer the following questions **(any three)** : **15**
- i) Warming up and conditioning
 - ii) History of football game
 - iii) Weight training
 - iv) Libero player in volleyball.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- ४०० मी धावन मार्गाची आकृती काढा व लेन नं. २, ३ व ४ चे वढीव अंतर काढा.
 - खो-खो च्या खेळाची मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नांवे द्या.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- क्रीडा मार्गदर्शनाची व्याख्या लिहून चांगल्या मार्गदर्शकाची पात्रता व गुण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - सॉफ्टबॉल सामन्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या पंचाची यादी करून त्यांची कर्तव्ये स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- पंच कार्याची व्याख्या लिहून पंचाची पात्रता व गुण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - आंतरमहाविद्यालयीन, आंतरविद्यापीठ स्पर्धेसाठी खेळाडूंच्या पात्रतेचे नियमांचे सविस्तर वर्णन करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- वार्मिंग अप आणि कंडिशनिंग
 - फूटबॉल खेळाचा इतिहास
 - वजन प्रशिक्षण
 - व्हॉलीबॉल मधील लिबरौ खेळाडू .